

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [לעיל לת. ע"ש].
 (ב) [מכאן פה: לו: זא.
 גיטין כב: ה"ב פ"ב: טו: ק"ה.
 ק"ה: חולין ק"ג: א.] ג'י
 ירושלמי ור"ף צ"ב: ז'
 הראשון והשני (ד) צ"ב: ג.
 (ה) מוספא רפ"ד, (ו) צ"ב: ה.
 (ז) [דף לח: א.], (ח) [דף לו:
 ט.] [ע"ע תוס' צ"ב: ג. ד"ה
 ר' יוחנן].

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואומר אם
 עירובי כלי' וכן גמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני
 עירובין. דקטבר שמי
 קדושות הן. אחד חול ואחד
 יום טוב ולא דעיין הי חול
 והי יו"ט (ביצה ג.). מתנה
 אדם על הכלכלה. לזה
 מילתא נמי הי שמי
 קדושות. הינה לו כלכלה
 של פירות טבל ולא אחרת
 עשר מערב יו"ט. וכן
 (ביצה לו:) אין מגביהין
 תרומות ומעשרות ציורי.
 מעשר ציורי' כמנא' ואומר
 אם היים חול ולמחר קדש
 יהי אלו תרומה ומעשרות
 על אלו, ואם היים קדש אין
 דגברי טלוס ונתן בין
 סמך, ולמחר חזר ואומר
 קן אם היים חול ואמטול
 תרומה מאתמול וממנה
 קדש יהי אלו תרומה על
 שהא, ואם היים קדש
 ואתמול חול הרי נעשה
 תרומה מאתמול וממנה
 נשך נתקן (ביצה ג.)
 שנהגין אותו היום.
 קדש ולמחר קדש.
 ז"ד הגדול אלוס מעובר ויהיו שני
 ימים טובים והוא ריך' לילך בראשון
 ללך אחד ובשני ללך אחד: מערב שני
 עירובין. ומניחן ציורי' זה לכאן וזה
 לכאן ואומר כו' דלעיל [לח:]. ולא הוודו
 לו חכמים. דקטברי קדושה אחת הן:
 מהנה אדם על הכלכלה. של טבל
 ציורי' ראשון של ר"ה ואומר אם היים
 חול תהא זו תרומה על אלו ואם היים
 קדש אין דגברי טלוס דלין מגביהין
 תרומה ציורי' דשבות דרבען היא
 צמקת צ"ה: ולמחר אומר אם
 אתמול קדש והיום חול תהא זו
 שאמרת מאתמול תרומה על אלו ואם
 היים קדש ואתמול חול כבר היא
 תרומה מאתמול ואוכל כלכלה
 המתקנת ומשיר תרומה: ולא הוודו

לא יטייל אדם. בשבת או ציורי' סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי
 להתקרב למרחק להיות מזומן ליכנס כשתחשך מיד. אלמא אף על גב
 דהילוך גרידא עביד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובי חיי צדיצורא
 הוה אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוה אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס
 למרחק מיד הדר ביה ולא היא שמע ליה
 ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו
 מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא
 אמרי' שמעתא משכתיא ואי עם הארץ הוא
 אמרי' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה
 * עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו
 בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת
 ביום שני עירב בפת בראשון מערב ברגליו
 בשני עירב ברגליו בראשון אין מערב בפת
 בשני שאין מערבין בתחלה בפת עירב בפת
 ביום ראשון מערב בפת ביום שני
 אמר שמואל * ובאותה הפת אמר רב אשי
 דיקא נמי מתני' דקתני * כיצד הוא עושה
 מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא
 לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן
 דילמא התם * עצה טובה קמ"ל: מתני' ר'
 יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה
 תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר
 (א) עירובי * בראשון למזרח ובשני למערב
 בראשון למערב ובשני למזרח עירובי
 ובראשון כבני עירי' ולא הוודו לו חכמים * ועוד
 אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט
 ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שגוללה
 בראשון תאכל בשני * ולא הוודו לו חכמים ר'
 דוסא בן הרכינס אומר העובר לפני התיבה
 ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את
 יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר
 ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא
 הוודו לו חכמים: גמ' מאן לא הוודו לו
 אמר רב ר' יוסי היא דתניא * מודים חכמים
 לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב
 אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון
 למזרח ובשני למערב בראשון למערב
 ובשני למזרח עירובי בראשון ובשני כבני
 עירי עירובי בשני ובראשון כבני עירי ר'
 יוסי אומר אמר להן ר' יוסי אי אתם מודים
 * שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה
 שגוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש
 ורבנן

וכן ביצה שגוללה ביום ראשון. פי' לא הוודו לו שתאכל אפילו בשני
 דקדושה אחת היא וצריכי צ"ה (דף ג.) דפרין למאן דגזר צ"ה
 משום משקין שזכו קשה דר' יהודה דהכא ארצבי יהודה דפ' חצית
 (שבת קמג.) דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני
 אמר ר' יוחנן מוחלטת השיטה לריך'
 לומר היאה לחצית מחליף דהך דהכא
 אם היה מחליף לא היה מרויח כלום
 דרבנן ממחירי טפי והא דלמחר רבי
 יוחנן צפ' חצית (דף קמג.) הלכה כר'
 יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה
 שניה דלמחר בהגזל ע"ש (צ"ק ד' לו:)
 ולמאי דלפנינו ומנינו הלכה כר"מ
 ונלאו הכי אין סברא להפוך כאן כל
 הצבות ואין להאריך *:

מודים חכמים דר' אליעזר. תימה
 דסברת חכמים הפוכה
 ממה דקיי"ל כרז דספיק לעיל כד'
 זקנים דשבת יו"ט צ' קדושות הן
 וצ"י ימים טובים של ר"ה קיי"ל נמי
 כוונתה דגוללה צוה אסורה צוה והיינו
 אפכא מסבדת חכמים: * אי אתם
 מודים *י שאם באו עדים בו' (מ"ה)
 לרצה דלמחר צפ"ק דציצה (דף ה.)
 מתקנת רבי יוחנן זין זכאי שהמקין
 שיהו מקבלין עדות החדש כל היים
 כולו צ"ה שרי ופי לא נתלכו ר' יוסי
 ור' יהודה אלא צומן שזהמ"ק קיים ולא
 לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב
 דפליגי צ"י צומן שזהמ"ק קיים
 כמשמע לצינא דקמי שקה ירא
 שמה לתעבר מי"מ נפקא מינה
 פלוגמיהו גבי לאחר חורבן לצני צבל
 דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז
 צ"ה שריא היינו דוקא לצני א"י
 כדקמי התם צדידא הא לן והא להו
 לפי שיש להם היכירא שזמנתה להן
 המנהגה אחר חורבן שני מקבלים
 עדות כל היים אלא לצני צבל שלא
 נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ'
 ימים צ"ה אסורה דכמו צצומן
 שזהמ"ק קיים היה נחשב להם צ' ימים
 קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן
 דלין ניכר להם שום שינוי צין קודם
 חורבן צין לאחר חורבן והא דקאמר
 לקמן וכן היה רבי יוסי אופר צ' רבא
 ימים טובים של גליות ורבי פנחס רבא
 דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר בשני
 ימים טובים של ר"ה צגולה לאו היינו
 אליצא דרבה דלדידיה עיקר פלוגמיהו
 בהכי אלא רבא לטעמיה דלמחר פ"ק
 דציצה (דף ה.) אף מתקנת ריב"ז וליך'
 צ"ה אסורה דמי לא מודה ריב"ז שם

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
 ציום כדי לקבל עדות שגוהגין היים קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין
 שלא יקדשוהי היים אלמא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא
 ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היים מסתמא לא
 בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היים קדש
 כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
 וז"ל
 באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שהות
 ציום כדי לקבל עדות שגוהגין היים קדש ולמחר קדש שאע"פ שידעין
 שלא יקדשוהי היים אלמא קדושה אחת היא שאע"פ שצטלה תקנתא
 ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היים מסתמא לא
 בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היים קדש
 כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו
 וז"ל

צה א ב מ"י פ"ח מהל'
 עירובין הלכה ט
 טו"ע פ"ח ס"י מ"ח ספיק
 צ: צו ג מ"י ט"ז הלכה ה
 טו"ע ט"ז ס"א:
 ד [מ"י פ"ח מהל' יו"ט
 ה' כל טו"ע פ"ח ס"י
 מקי ספיק ה יסמן מר
 ספיק א:]

רבינו חננאל
 לא יטייל אדם על פתח
 מדינה כדי שתחשך ויכנס
 הרחץ, מיד הוה הדר
 ביה. ורובין לא לעולם
 הוה שמיעא ליה הא
 מתניתא (הוה) [ולא] הדר
 ביה, דאמר התם מוכחא
 מילתא דאדעתא דהכי
 מיטיל ולפיכך אסור. אבל
 הכא לא מוכחא מילתא,
 (דצורבא) [דאי צורבא]
 מרבנן הוה האי דאדיל
 ויתב התם מאן דהוי
 ליה א' שפעתא משכתיא,
 ואתא הכא לעיניו בה.
 אי עם הארץ [היא]
 ואתא אירכס ליה
 ואתא הכא לאהורייה.
 גופא אמר רב יהוד'
 עירב ברגליו בראשון
 מערב ברגליו בשני. עירב
 בפת בראשון מערב בפת
 בשני. עירב (ברגליו)
 [בפת] בראשון מערב
 (ביצה) [ברגליו] [ב]שני.
 עירב (בפת) [ברגליו]
 בראשון אינו מערב בפת
 בשני. לפי שאין מערבין
 בתחילה ביום השיני.
 עירב בפת בראשון מערב
 מערבין בשני אלא בפת
 ובאותו הפת. אמר רב
 אשי מתני' נמי דיקא שאין
 מערבין בשני אלא בפת
 שעירב בו בראשון, דתנן
 כיצד הוא עושה מוליכו
 מערבין בשני אלא בפת
 יהודה אומר ראש השנה
 שהיה ירא שמה תתעבר שני
 עירובין, ואומר עירובי ואי
 הראשון למזרח ושני
 למערב כו'. ור' יוסי אומר.
 אמר להם ר' יוסי אי
 אתם מודים שאם באו
 עדים מן המנחה ולמעלה
 שגוהגין אותו היום קדש
 ולמחר קדש. תנה א"ג.
 דנתעבר החדש תרווייהו
 קדושה אחת היא.

ורבנן